

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. พื้นที่การวิจัย

พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนวัดบ้านแสงคง สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอพลับพลาชัย ตั้งอยู่ที่ บ้านแสงคง หมู่ที่ 11 ตำบลโคกขมิ้น อำเภอ
พลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โรงเรียนบ้านละเวีย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอประโคนชัย
ตั้งอยู่ที่บ้านละเวีย หมู่ที่ 5 ตำบลละเวีย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โรงเรียนบ้านโนนเจริญ
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบัวนกรวด ตั้งอยู่ที่บ้านโนนเจริญ หมู่ที่ 8 ตำบลโนนเจริญ อำเภอ
บัวนกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ โรงเรียนบ้านปากช่อง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอละหานทราย
ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 1 ตำบลปากช่อง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ได้แก่

2.1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามระเบียบกระทรวง
ศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2543 ของโรงเรียนวัดบ้าน
แสงคง โรงเรียนบ้านละเวีย โรงเรียนบ้านโนนเจริญ โรงเรียนบ้านปากช่อง จำนวนโรงเรียนละ 15
คน แยกเป็น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในส่วนของผู้บริหารโรงเรียนและผู้แทนครู
จำนวน 3 คน ผู้แทนผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 2 คน ผู้แทนศิษย์เก่าของโรงเรียน จำนวน 2 คน
ผู้แทนองค์กรชุมชนจำนวน 2 คน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 2 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ
จำนวน 4 คน ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูลคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในเขตพัฒนาคุณภาพการศึกษา เขตที่ 4 (เขตดงรัก) สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์

ที่	โรงเรียน	จำนวนทั้งสิ้น	กลุ่มตัวอย่าง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน						รวม
			ผู้บริหาร / ตัวแทนครู	ตัวแทนผู้ปกครอง	ตัวแทนศิษย์เก่า	องค์กรชุมชน	อ.บ.ด.	ผู้ทรงคุณวุฒิ	
1	วัดบ้านแสงคง	15	3	2	2	2	2	4	15
2	บ้านตะเอน	15	3	2	2	2	2	4	15
3	บ้านโนนเจริญ	15	3	2	2	2	2	4	15
4	บ้านปากช่อง	15	3	2	2	2	2	4	15
	รวม	60	12	8	8	8	8	16	60

2.2 ผู้ให้ข้อมูลประกอบ ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียนวัดบ้านแสงคง โรงเรียนบ้านตะเอน โรงเรียนบ้านโนนเจริญ โรงเรียนบ้านปากช่อง จำนวนโรงเรียนละ 15 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้ปฏิบัติหน้าที่ในงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโรงเรียนละ 3 คน งานวิชาการโรงเรียนละ 3 คน งานกิจการนักเรียน โรงเรียนละ 3 คน งานบุคลากรโรงเรียนละ 2 คน งานอาคารสถานที่โรงเรียนละ 2 คน และงานธุรการการเงินโรงเรียนละ 2 คน ดังรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลประกอบ ครูผู้สอนของโรงเรียนในเขต
พัฒนาคุณภาพการศึกษา เขตที่ 4 (เขตดงรัก) สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์

ที่	โรงเรียน	จำนวนทั้ง สิ้น	กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอน					รวม	
			ความ สัมพันธ์ กับชุมชน	วิชาการ	กิจกรรม เรียน	บุคลากร	อาคาร สถานที่		ธุรการ การเงิน
1	วัดบ้านแสงทอง	26	3	3	3	2	2	2	15
2	บ้านละเวีย	28	3	3	3	2	2	2	15
3	บ้านโนนเจริญ	22	3	3	3	2	2	2	15
4	บ้านปากช่อง	23	3	3	3	2	2	2	15
	รวม	99	12	12	12	8	8	8	60

เครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัย ใช้วิธีการศึกษาจากการสำรวจและการสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพัฒนาคุณภาพการศึกษาในเขตที่ 4 (ดงรัก) ซึ่งประกอบด้วย โรงเรียนวัดบ้านแสงทอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพลับพลารชัย ตั้งอยู่ที่บ้านแสงทอง หมู่ที่ 11 ตำบลโคกภมรินทร์ อำเภอพลับพลารชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โรงเรียนบ้านละเวีย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอประโคนชัย ตั้งอยู่ที่บ้านละเวีย หมู่ที่ 5 ตำบลละเวีย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โรงเรียนบ้านโนนเจริญ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านกรวด ตั้งอยู่ที่บ้านโนนเจริญ หมู่ที่ 8 ตำบลโนนเจริญ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ โรงเรียนบ้านปากช่อง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอละหานทราย ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ตำบลปากช่อง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์

1. การสำรวจ (Survey) ใช้ในการสำรวจสภาพทั่วไปของชุมชนในเขตบริการโรงเรียน บ้านแสดงคง โรงเรียนบ้านละเวีย โรงเรียนบ้านโนนเจริญ โรงเรียนบ้านปากช่องสำรวจสภาพทั่วไปของโรงเรียนบ้านแสดงคง โรงเรียนบ้านละเวีย โรงเรียนบ้านโนนเจริญ โรงเรียนบ้านปากช่อง เพื่อได้ทราบสภาพทางกายภาพ เช่น พื้นที่ ที่ตั้ง ข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ

2. การสัมภาษณ์ (Interview) ใช้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนโรงเรียนละ 15 คน และข้าราชการครูสายผู้สอนโรงเรียนบ้านแสดงคง โรงเรียนบ้านละเวีย โรงเรียนบ้านโนนเจริญ โรงเรียนบ้านปากช่อง จำนวนโรงเรียนละ 15 คน

ขั้นตอนในการวิจัย

สำหรับขั้นตอนการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดลำดับขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

1. การศึกษาสภาพทั่วไป เป็นการศึกษาพื้นที่สภาพแวดล้อม ประวัติความเป็นมาผลงานที่ผ่านมมา อาคารเรียน อาคารประกอบ บุคลากร การจัดชั้นเรียน คุณลักษณะทางกายภาพของนักเรียนและอื่น ๆ ของ โรงเรียนบ้านแสดงคง โรงเรียนบ้านละเวีย โรงเรียนบ้านโนนเจริญ โรงเรียนบ้านปากช่อง

2. การศึกษาเอกสาร (Documentary Studies) เป็นการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนบ้านแสดงคง โรงเรียนบ้านละเวีย โรงเรียนบ้านโนนเจริญ โรงเรียนบ้านปากช่อง ได้แก่ เอกสารความรู้ข้อมูลต่าง ๆ และหลักฐานทางราชการ เป็นต้น

3. การเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Studies)

3.1 เครื่องมือในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและอุปกรณ์ที่จำเป็น ได้แก่

3.1.1 แบบสำรวจ (Survey Form) เป็นรูปแบบการสำรวจแบบมีโครงสร้างซึ่งกำหนดรายการสำรวจไว้ล่วงหน้า

3.1.2 แบบสัมภาษณ์ (Interview Form) เป็นแบบสัมภาษณ์ทั้งที่มีโครงสร้าง (Structured Interview) และแบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) ซึ่งแต่ละฉบับมี 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 เป็นรายการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

3.2 วิธีการสร้างเครื่องมือ แบบสำรวจ และแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง ได้
ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

3.2.1 ศึกษาเครื่องมือ แบบสำรวจ และแบบสัมภาษณ์ ที่มีผู้สร้างไว้ในประเด็น
การศึกษาค้นคว้าที่คล้ายคลึงกัน

3.2.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวบรวมเอกสารที่มีสาระสัมพันธ์กับ
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

3.2.3 ศึกษาขอบข่ายการวิจัยค้นคว้าอย่างละเอียดรอบคอบ ร่างแบบสำรวจ
แบบสัมภาษณ์ ตามขอบข่ายการศึกษาและสาระความรู้ที่ได้ศึกษาแล้ว เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษา

3.2.4 แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เพื่อตรวจแบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์ซึ่งได้
แม่ ชาญชาญณรงค์ ผาสุกมุต หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอห้วยราช นายชาญณรงค์
ศิริอำพันกุลศึกษานิเทศก์จังหวัดบุรีรัมย์ นายสุรศักดิ์ กาญจนภารุณ ศึกษานิเทศก์อำเภอห้วยราช

3.2.5 เสนอแบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง
การใช้สำนวนภาษา ความหมายของภาษา ความสมบูรณ์และความเชื่อถือได้

3.2.6 เสนอแบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบ
ปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง

3.2.7 นำแบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับ
ผู้บริหาร ครู อาจารย์ ผู้นำชุมชน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร คือ
โรงเรียนบ้านโพธิ์ไทร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการทดลองพบว่ามีความสมบูรณ์และ
ความเชื่อถือได้

3.2.8 ปรับปรุงแก้ไข จะได้แบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์เชื่อถือได้
จัดพิมพ์และนำไปใช้ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำหนังสือจากสถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ ถึงผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทำวิจัยครั้งนี้ และขอความอนุเคราะห์แจ้งให้สำนักงานการศึกษาอำเภอพลับพลาชัย สำนักงานการศึกษาอำเภอประโคนชัย สำนักงานการศึกษาอำเภอบ้านกรวด สำนักงานการศึกษาอำเภอละหานทรายเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยนำหนังสือจากหัวหน้าการศึกษาอำเภอพลับพลาชัย สำนักงานการศึกษาอำเภอประโคนชัย สำนักงานการศึกษาอำเภอบ้านกรวด สำนักงานการศึกษาอำเภอละหานทราย แจ้งให้ผู้ช่วยการศึกษาโรงเรียนบ้านแสงคง สำนักงานการศึกษาอำเภอพลับพลาชัย ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านละเวีย สำนักงานการศึกษาอำเภอประโคนชัย ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนเจริญ สำนักงานการศึกษาอำเภอบ้านกรวด ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปากช่อง สำนักงานการศึกษาอำเภอละหานทราย

ผู้วิจัยดำเนินการสำรวจและสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง จุดบันทึกบันทึกเสียง บันทึกภาพและศึกษาเอกสารของโรงเรียนบ้านแสงคง โรงเรียนบ้านละเวีย โรงเรียนบ้านโนนเจริญ โรงเรียนบ้านปากช่อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ข้อมูลที่ทำการวิเคราะห์จากเอกสารต่าง ๆ การสำรวจ และการสัมภาษณ์ โดยดำเนินการดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลจากการสำรวจ สัมภาษณ์และการศึกษาเอกสารที่ได้ทั้งหมดจัดเป็นหมวดหมู่ตามกรอบแนวคิดในทฤษฎีศึกษาครั้งนี้
2. นำเสนอข้อมูลโดยวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)